**LIETUVOS RESPUBLIKOS**
**2026 METŲ PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO RODIKLIŲ PATVIRTINIMO ĮSTATYMO NR. XV-652 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

**1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:**

Lietuvos Respublikos 2026 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XV-652 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 15 straipsnio 9 dalimi, kurioje numatyta: jei valstybės deleguotoms funkcijoms, finansuojamoms valstybės biudžeto lėšomis, vykdyti yra skiriamos papildomos lėšos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžeto rezervo, jos ne vėliau kaip per dvejus metus turi būti atkurtos valstybės biudžeto lėšomis.

Projekto tikslas – iš dalies atkurti PSDF biudžeto rezervo rizikos valdymo dalies lėšas, 2025 m. skirtas vienai iš valstybės deleguotų funkcijų – paslaugoms, skirtoms gyvybei gelbėti ir išsaugoti, finansuoti. Iš viso 2025 m. buvo skirta 6,2 mln. Eur. Projektu siūloma atkurti pusę šios sumos, t. y. 3,1 mln. Eur. Likusią 2025 m. iš PSDF biudžeto rezervo rizikos valdymo dalies skirtų lėšų dalį (dar 3,1 mln. Eur) planuojama atkurti 2027 m. (tai numatyta 2027 metų PSDF biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte Nr. XVP-1988). Tokiu būdu panaudotos PSDF biudžeto rezervo lėšos būtų atkurtos per dvejus metus nuo jų panaudojimo.

**2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.**

Projektą teikia Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija. Projekto tiesioginė rengėja – Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos.

**3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.**

PSDF biudžeto rodikliai nustatomi priimant Lietuvos Respublikos Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymą. 2026 m. PSDF biudžeto pajamos, išlaidos ir numatomi lėšų likučiai yra patvirtinti Lietuvos Respublikos 2026 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu Nr. XV-652.

2026 m. PSDF biudžetas – pajamos ir išlaidos – sudaro po 4 309,2 mln. Eur, iš jų:

1. 188,2 mln. Eur skirti valstybės deleguotoms funkcijoms finansuoti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimais (PSDF biudžeto 06 išlaidų straipsnis);
2. 0 mln. Eur numatyti PSDF biudžeto rezervui papildyti (sudaryti).

**4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.**

Projektu nesiūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos, tik patikslinami, siekiant įgyvendinti Sveikatos draudimo įstatymo 15 straipsnio 9 dalies nuostatas, patvirtinti PSDF biudžeto rodikliai.

Rengiant patikslintą 2026 m. PSDF biudžetą buvo atlikti šie pakeitimai:

1. 3,1 mln. Eur sumažinti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai valstybės deleguotoms funkcijoms finansuoti (PSDF biudžeto 06 išlaidų straipsnis);
2. 3,1 mln. Eur numatyta PSDF biudžeto rezervui papildyti (sudaryti). Šiomis lėšomis iš dalies bus atkurta PSDF biudžeto rezervo rizikos valdymo dalis, panaudota valstybės deleguotai funkcijai vykdyti – paslaugoms, skirtoms gyvybei gelbėti ir išsaugoti, finansuoti 2025 m.;
3. atsižvelgiant į naujausius PSDF biudžeto vykdymo duomenis, patikslinta PSDF biudžeto rezervo lėšų suma 2026 m. pradžioje ir pabaigoje bei apyvartos lėšų likutis 2026 m. pabaigoje.

**5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu),**

**galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.**

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

**6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.**

Priimtas įstatymas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

**7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.**

Priimtas įstatymas neigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

**8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams?**

Projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

**9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.**

Nereikės priimti naujų, keisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių teisės aktų.

**10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.**

Projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Projekte neapibrėžiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai.

**11. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus.**

Projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos dokumentams.

**12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymo lydimųjų aktų, – kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys.**

Priėmus Projektą, įstatymo lydimųjų teisės aktų priimti nereikės.

**13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).**

Papildomų valstybės biudžeto asignavimų skirti nereikės. Atliekamas patvirtintų valstybės biudžeto asignavimų perskirstymas, neviršijant bendros sumos.

**14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.**

Projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

**15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.**

Reikšminiai projektų žodžiai: „sveikatos draudimas“, „biudžetas“, „Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rezervas“.

**16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.**

Nėra.